

70 anys d'Auschwitz

El 27 de gener de 2015 feia molt fred a Auschwitz. La temperatura no va pujar, en tot el dia, dels 0°, i a mesura que s'acostava l'hora de la celebració de 70è aniversari de l'Holocaust, el fred era cada cop més insistent, no només per què la temperatura real era de -4°, sinó sobretot per que la temperatura emocional era molt més que gèlida. Tothom que ha estat a Auschwitz, encara que sigui en ple estiu, sent fred, un fred que no hi ha aparell científic que pugui mesurar.

A les 15,30h d'aquella freda tarda d'hivern, quan la negra nit avançava sobre el cel de Polònia, els caps d'estat i de govern de molts països del món s'aplegaven davant la porta de la mort d'Auschwitz II-Birkenau per acompanyar, ben abrigats i obedients al protocol establert, un grup d'avis i avies, uns 300 supervivents del genocidi més gran que hem protagonitzat mai els humans. El camp d'extermini d'Auschwitz II-Birkenau fou alliberat per l'exèrcit rus la tarda del dimarts 27 de gener de 1945, i el Museu de Auschwitz-Birkenau i el Consell Internacional d'Auschwitz no volien perdre l'ocasió de destacar, en aquest aniversari rodó que, malgrat els aniversaris, les declaracions oficials, els compromisos internacionals, l'existència dels memorials i els museus, plana la por per què allò tant terrible podria tornar a esdevenir.

Però el fred més punyent de tots no es fruit d'aquesta por, sinó el fred de la vergonya col·lectiva que en algun recó del cap i del cor tenen els responsables de callar, de fer veure que no ho veien, que no ho sabien, els que amb el silenci van permetre la barbàrie. El fred de la vergonya que s'apaivaga quan, complet el compromís de la celebració tothom torna a casa i tanca la imatge esgarriosa d'Auschwitz en una caixa que no es torna a obrir fins al cap d'un any quan el món torna a commemorar el Dia Oficial de la Memòria de l'Holocaust.

La commemoració d'aquest any 2015 ha posat en evidència algunes realitats punyents. La primera que

la xifra dels 300 supervivents que van assistir a l'acte d'homenatge d'enguany no és simbòlica sinó real; que l'any vinent seran menys, i que aviat costarà que algun d'ells pugui testimoniar amb la seva presència l'horror de la Xoà .

També que no volem recordar, que fins i tot volem oblidar, que encara és pitjor. El president federal d'Alemanya, Joachim Gauck, va alertar al Parlament alemany, en l'acte de record del 70 aniversari de l'alliberació d'Auschwitz, que no es pot posar punt final a aquest terrible capítol de la història d'Alemanya. *"El record de l'Holocaust segueix sent cosa de tots els ciutadans que vivim a Alemanya. Pertany a la història d'aquest país"*, van escoltar tots els diputats reunits al Bundestag, una clara resposta al resultat d'una enquesta encarregada per la Fundació Bertelsmann i publicada pel diumenge *"Bild am Sonntag"* pocs dies abans del 27 de gener: la majoria dels alemanys afirmava voler posar punt final al tema de l'Holocaust; un de cada dos enquestats d'entre 40 i 49 anys vol tancar aquest capítol de la seva història, i el percentatge es més alt, del 61 %, entre els més grans de 60 anys.

Certament que la memòria –allò que científicament es defineix com la facultat de l'organisme de recuperar informació prèviament emmagatzemada a partir de les dades de l'experiència, es a dir la capacitat de tenir records a partir de la sinapsi de les neurones– no es sempre amable. I quan no volem recordar, quan volem oblidar, ens cal no tenir estímuls; no parlar del tema, no veure fotografies, no llegir llibres, missatges, no visitar museus ni memorials, no visionar pel·lícules sobre el tema, no celebrar el dia de l'Holocaust...

Amb tot cal tenir molt present que, com demostra el coneixement científic i l'experiència individual i col·lectiva, l'oblit absolut mai es dona –encara que així li sembli al subjecte–, i per tant, per no oblidar, hem de fer memòria.